

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 16ης Μαΐου 2013*

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Ειδικές δωσιδικίες ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας — Διασυνοριακή συμμετοχή περισσότερων προσώπων στην ίδια παράνομη πράξη — Δυνατότητα καθορισμού της κατά τόπο αρμοδιότητας με βάση τον τόπο όπου τελέσθηκε ζημιογόνος πράξη από άλλο πρόσωπο πλην του εναγομένου (“wechselseitige Handlungsortzurechnung”）」

Στην υπόθεση C-228/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Düsseldorf (Γερμανία) με απόφαση της 29ης Απριλίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Μαΐου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Melzer

κατά

MF Global UK Ltd,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan (εισηγητή) και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Ιουλίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο κ. Melzer, εκπροσωπούμενος από τους S. Volaric-Huppert, F. Marzillier, G. Guntner και W. A. Meier, Rechtsanwälte,
- η MF Global UK Ltd, εκπροσωπούμενη από τον C. Gierets, Rechtsanwalt,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze καθώς και από τις K. Petersen και J. Kemper,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes,
 - η Ελβετική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Klingele,
 - η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A.-M. Rouchaud-Joët και τον W. Bogensberger,
- αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2012,
- εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του κ. Melzer και της MF Global UK Ltd (στο εξής: MF Global) σχετικά με αγωγή αποζημίωσης στο πλαίσιο εκτέλεσης προθεσμιακών χρηματιστηριακών συμβολαίων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού 44/2001, σκοπός του κανονισμού αυτού είναι η θέσπιση, χάριν της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, «διατάξεων σχετικά με την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και σχετικά με την απλούστευση των διατυπώσεων για την ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων κρατών μελών που δεσμεύονται από τον [παρόντα] κανονισμό».
 - 4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11, 12 και 15 του εν λόγω κανονισμού έχουν ως εξής:
 - «(11) Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.
 - (12) Η δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικές δωσιδικίες που θα ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση του έργου της δικαιοσύνης.
 - [...]
 - (15) Για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβιβάστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη [...].»
- 5 Οι κανόνες δικαιοδοσίας περιέχονται στο κεφάλαιο II του ίδιου κανονισμού.

- 6 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 1, με τίτλο «Γενικές διατάξεις», του κεφαλαίου II, ορίζει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

- 7 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, που περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα, έχει ως κατωτέρω:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»

- 8 Το άρθρο 5, σημεία 1 και 3, του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2, με τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», του κεφαλαίου II, προβλέπει τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

- 1) α) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή·
 - β) για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας διάταξης και εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, ο τόπος εκπλήρωσης της επίδικης παροχής είναι:
 - εφόσον πρόκειται για πώληση εμπορευμάτων, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων,
 - εφόσον πρόκειται για παροχή υπηρεσιών, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παροχή των υπηρεσιών·
 - γ) το στοιχείο α' εφαρμόζεται εφόσον δεν εφαρμόζεται το στοιχείο β'·

[...]

- 3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός».

- 9 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, που περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα, έχει ως εξής:

«Το ίδιο αυτό πρόσωπο μπορεί επίσης να εναχθεί:

- 1) αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, εφόσον υπάρχει τόσο στενή συνάφεια μεταξύ των αγωγών ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων αποφάσεων που θα μπορούσαν να προκύψουν από τη χωριστή εκδίκασή τους».

Το γερμανικό δίκαιο

- 10 Το άρθρο 830 του Αστικού Κώδικα (Bürgerliches Gesetzbuch), το οποίο τιτλοφορείται «Συναυτουργοί και συνεργοί», ορίζει τα ακόλουθα:
- «1) Όταν περισσότεροι τελούν ζημιόγono πράξη από κοινού, καθένας από αυτούς υπέχει ευθύνη για αποζημίωση. Το ίδιο ισχύει και όταν είναι αδύνατο να καθοριστεί ποιο από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα προκάλεσε τη ζημία με την πράξη του.
- 2) Οι ηθικοί αυτουργοί και οι συνεργοί εξομοιώνονται με τους συναυτουργούς.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 11 Από την αίτηση προδικαστικής απόφασης προκύπτει ότι η εταιρία Weise Wertpapier Handelsunternehmen (στο εξής: WWH), με έδρα το Ντίσελντορφ (Γερμανία), προσέγγισε και εξυπηρέτησε τηλεφωνικώς τον κ. Melzer, κάτοικο Βερολίνου (Γερμανία). Η εταιρία αυτή άνοιξε στο όνομα του κ. Melzer λογαριασμό στην MF Global, χρηματιστηριακή εταιρία με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο). Μέσω του λογαριασμού αυτού, η MF Global εκτελούσε για λογαριασμό του κ. Melzer προθεσμιακά χρηματιστηριακά συμβόλαια έναντι αμοιβής.
- 12 Κατά το χρονικό διάστημα 2002-2003, ο κ. Melzer κατέθεσε σε συγκεκριμένο λογαριασμό ποσά συνολικού ύψους 172 000 ευρώ. Στις 9 Ιουλίου 2003 η MF Global απέδωσε στον κ. Melzer ποσό ύψους 924,88 €. Ο τελευταίος αξιώνει να του καταβληθεί ως αποζημίωση το ποσό της διαφοράς, δηλαδή 171 075,12 ευρώ.
- 13 Η MF Global χρέωνε τον κ. Melzer με προμήθεια ύψους 120 δολάρια ΗΠΑ (USD). Από το ποσό αυτό η εναγομένη παρακρατούσε 25 USD και απέδιδε στην WWH τη διαφορά των 95 USD.
- 14 Ο κ. Melzer θεωρεί ότι δεν ενημερώθηκε επαρκώς για τους κινδύνους των προθεσμιακών χρηματιστηριακών συμβολαίων ούτε από την WWH ούτε από την MF Global. Επιπλέον, δεν ενημερώθηκε αντικειμενικά ούτε και για τη μυστική σύμβαση προμηθειών (kickback agreement) που είχαν συνάψει οι WWH και MF Global αλλά ούτε και για την απορρέουσα από τη σύμβαση αυτή σύγκρουση συμφερόντων. Ο κ. Melzer θεωρεί ότι η MF Global οφείλει να του καταβάλει αποζημίωση λόγω παράνομης και υπαίτιας συνέργειας στην τέλεση ζημιόγonou πράξεως εκ μέρους της WWH.
- 15 Το Landgericht Düsseldorf εκτιμά ότι η διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων θεμελιώνεται, βάσει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, στο γεγονός ότι η ζημία επήλθε στη Γερμανία. Η περιουσιακή ζημία της οποίας αξιώνεται αποκατάσταση επήλθε στη Γερμανία δεδομένου ότι οι καταθέσεις χρημάτων προς τον λογαριασμό που τηρούσε ο κ. Melzer στο Λονδίνο πραγματοποιήθηκαν από το κράτος αυτό και ότι η ζημία την οποία υπέστη ο ενδιαφερόμενος εμφανίστηκε στον λογαριασμό τον οποίο αυτός τηρούσε σε πιστωτικό ίδρυμα.
- 16 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τη δική του δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 44/2001. Λαμβανομένου υπόψη ότι η ζημία επήλθε στο Βερολίνο και όχι στο Ντίσελντορφ, αποφασιστικό κριτήριο αποτελεί ο τόπος όπου συνέβη το ζημιόγono γεγονός. Εφόσον όμως η MF Global δραστηριοποιείται αποκλειστικά και μόνο στο Λονδίνο, η κατά τόπον αρμοδιότητα του αιτούντος δικαστηρίου θα μπορούσε να θεμελιωθεί μόνο στη δραστηριότητα της WWH στο Ντίσελντορφ.
- 17 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το γερμανικό αστικό δικονομικό δίκαιο δέχεται εναλλακτική σύνδεση με τον τόπο όπου συναυτουργοί ή συνεργοί τέλεσαν τη ζημιόγono πράξη, λαμβανομένων δε υπόψη των όσων προβάλλει ο κ. Melzer, το ενδεχόμενο αυτό θα μπορούσε να έχει εν προκειμένω εφαρμογή.

- 18 Υπό τις συνθήκες αυτές το Landgericht Düsseldorf αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Κατά τον καθορισμό της κατά τόπον αρμοδιότητας σε διαφορές εξ αδικοπραξίας δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, επιτρέπεται, για τον προσδιορισμό του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος στην περίπτωση διασυνοριακής συμμετοχής περισσότερων σε παράνομη και υπαίτια πράξη, η εναλλακτική σύνδεση με τον τόπο όπου άλλος από τους συμμετόχους τέλεσε τη ζημιογόνο πράξη;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 19 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι επιτρέπει την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας ο οποίος όμως δεν αποτελεί διάδικο της διαφοράς, ως προς έτερο φερόμενο ως υπαίτιο της ίδιας ζημίας ο οποίος δεν ενήργησε εντός της κατά τόπον αρμοδιότητας του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- 20 Με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το γερμανικό δίκαιο επιτρέπει τη δυνατότητα αυτή μέσω «εναλλακτικής σύνδεσης με τον τόπο όπου οι συναυτουργοί ή συνεργοί τέλεσαν τη ζημιογόνο πράξη». Συνεπώς, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται αν αυτός ο δικονομικός κανόνας μπορεί ενδεχομένως να εφαρμοστεί *mutatis mutandis* και στην υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιόν του.
- 21 Προκαταρκτικώς, παρατηρείται ότι, όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο, παρά τη συμβατική φύση της σχέσεως που συνδέει τον κ. Melzer και την MF Global, η προσφυγή της κύριας δίκης στηρίζεται αποκλειστικά στο δίκαιο των αδικοπραξιών. Ως εκ τούτου, το ζητούμενο του υπό κρίση προδικαστικού ερωτήματος περιορίζεται στην ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001.
- 22 Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι διατάξεις του κανονισμού 44/2001 πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς, λαμβανομένων υπόψη του συστήματος και των σκοπών του (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2009, C-189/08, *Zuid-Chemie*, Συλλογή 2009, σ. I-6917, σκέψη 17 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 25ης Οκτωβρίου 2011, C-509/09 και C-161/10, *eDate Advertising* κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-10269, σκέψη 38).
- 23 Κατόπιν της διευκρινίσεως αυτής, υπογραμμίζεται ότι οι ειδικές δωσιδικίες του τίτλου II, τμήμα 2, του κανονισμού 44/2001, στις οποίες περιλαμβάνεται και αυτή του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού αυτού, προβλέπονται μόνον κατά παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή του άρθρου 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, που απονέμει αρμοδιότητα στα δικαστήρια του κράτους μέλους κατοικίας του εναγομένου.
- 24 Στο μέτρο που η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός συνιστά κανόνα ειδικής δωσιδικίας, χρήζει στενής ερμηνείας με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται ερμηνεία που να βαίνει πέραν των περιπτώσεων που ρητώς προβλέπει ο κανονισμός 44/2001 (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση *Zuid-Chemie*, σκέψη 22).
- 25 Εντούτοις, τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι η φράση «τόπος όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός» του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 αφορά τόσο τον τόπο επελεύσεως της ζημίας όσο και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός, οπότε ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, κατ' επιλογή του ενάγοντος, ενώπιον του δικαστηρίου που έχει την έδρα του στον ένα ή στον άλλο από τους δύο αυτούς τόπους (απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-523/10, *Wintersteiger*, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 26 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, ο περιλαμβανόμενος στο άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 κανόνας δικαιοδοσίας στηρίζεται στην ύπαρξη ιδιαιτέρως στενού συνδέσμου μεταξύ της διαφοράς και των δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός, συνδέσμου ο οποίος δικαιολογεί την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα εν λόγω δικαστήρια για λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργανώσεως της δίκης (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις στο ίδιο πνεύμα, μεταξύ άλλων, αποφάσεις *Zuid-Chemie*, σκέψη 24 και *eDate Advertising* κ.λπ., σκέψη 40).
- 27 Συγκεκριμένα, ως προς τις ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, το δικαστήριο του τόπου όπου επήλθε το ζημιογόνο γεγονός είναι συνήθως το πλέον κατάλληλο να αποφανθεί, ιδίως για λόγους εγγύτητας προς τη διαφορά καθώς και ευχέρειας συλλογής των αποδείξεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2002, C-167/00, *Henkel*, Συλλογή 2002, σ. I-8111, σκέψη 46, και προπαρατεθείσα απόφαση *Zuid-Chemie*, σκέψη 24).
- 28 Επομένως, δεδομένου ότι ο προσδιορισμός ενός από τους συνδεδετικούς παράγοντες που αναγνωρίζει η υπομνησθείσα στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως νομολογία πρέπει να καταστήσει δυνατή την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στο δικαστήριο που είναι αντικειμενικά σε καλύτερη θέση να εκτιμήσει κατά πόσο συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της ευθύνης του εναγόμενου προσώπου, ο κρίσιμος συνδεδετικός παράγοντας πρέπει να αναζητηθεί στην περιφέρεια του επιληφθέντος δικαστηρίου (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, C-133/11, *Folien Fischer* και *Fofitec*, σκέψη 52).
- 29 Επιβάλλεται συναφώς η διαπίστωση ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά όχι τον προσδιορισμό του τόπου επέλευσης της ζημίας αλλά, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 40 των προτάσεών του, την ερμηνεία της έννοιας «τόπος του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος» σε περίπτωση κατά την οποία το εναγόμενο ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου νομικό πρόσωπο αντλεί την παθητική νομιμοποίησή του από πράξη που φέρεται ότι τέλεσε εντός της περιφέρειας του εν λόγω δικαστηρίου τρίτος και όχι το ίδιο.
- 30 Υπό περιστάσεις όμως όπως οι εκτιθέμενες με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, όπου ενάγεται μόνον ένα μεταξύ περισσοτέρων προσώπων φερόμενων ότι προκάλεσαν από κοινού προβαλλόμενη ζημία, τούτο δε ενώπιον δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου το εν λόγω πρόσωπο δεν ανέπτυξε δραστηριότητα, ελλείπει καταρχήν το στοιχείο σύνδεσης με τις πράξεις του εναγομένου.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιληφθέν δικαστήριο πρέπει, για να μπορέσει να κρίνει ότι είναι αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, να προσδιορίσει τον λόγο για τον οποίο πρέπει παρά τούτα να θεωρηθεί ότι το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός επήλθε εντός της περιφέρειάς του. Τούτο όμως απαιτεί, ήδη κατά το στάδιο εξετάσεως της αρμοδιότητας, εκτίμηση ανάλογη με την πραγματοποιούμενη στο πλαίσιο εξετάσεως της ουσίας της διαφοράς.
- 32 Συγκεκριμένα, τίθεται μεταξύ άλλων το ερώτημα υπό ποιες συνθήκες, σε περίπτωση συναυτουργίας, μπορεί να γίνει δεκτός ο καταλογισμός των πράξεων ενός από τους συναυτουργούς στους υπόλοιπους προκειμένου να καταστεί δυνατόν να εναχθούν οι τελευταίοι ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου τελέστηκαν οι πράξεις αυτές. Ελλείψει όμως νομικής έννοιας κοινής στις εθνικές έννομες τάξεις και στην Ευρωπαϊκή Ένωση που να επιτρέπει τέτοιο καταλογισμό, είναι αναμενόμενο το επιληφθέν δικαστήριο να ανάγεται στις έννοιες του εθνικού του δικαίου.
- 33 Τούτο καταδεικνύεται από το γεγονός ότι η εναλλακτική σύνδεση με τον τόπο όπου τρίτοι τέλεσαν τη ζημιογόνο πράξη, την οποία εξετάζει εν προκειμένω το αιτούν δικαστήριο, εμπνέεται από κανόνα του γερμανικού δικαίου για την αστική ευθύνη, δηλαδή από το άρθρο 830 του Αστικού Κώδικα.

- 34 Η αναγωγή όμως στις εθνικές νομικές έννοιες στο πλαίσιο του κανονισμού 44/2001 θα οδηγούσε σε αποκλίνουσες λύσεις στα διάφορα κράτη μέλη, ικανές να θίξουν τον σκοπό της ενοποίησης των κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας τον οποίο επιδιώκει ο κανονισμός αυτός, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη του 2 (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2013, C-543/10, Refcomp, σκέψη 39).
- 35 Επιπλέον, λύση συνιστάμενη στην εξάρτηση του προσδιορισμού του στοιχείου σύνδεσης από κριτήρια εκτιμήσεως αναγόμενα στο εθνικό ουσιαστικό δίκαιο προσκρούει στον σκοπό της ασφάλειας δικαίου, δεδομένου ότι οι πράξεις που τελεί ένα πρόσωπο εντός κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου θα μπορούσαν, αναλόγως του εφαρμοστέου δικαίου, να χαρακτηριστούν ζημιόγONO γεγονός ή όχι στο πλαίσιο απονομής διεθνούς δικαιοδοσίας δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001. Συγκεκριμένα, η λύση αυτή δεν παρέχει στον εναγόμενο τη δυνατότητα να προβλέπει ευλόγως το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ενδέχεται να εναχθεί.
- 36 Εκτός αυτού, στο μέτρο που η ανωτέρω λύση συνεπάγεται ότι ο φερόμενος ως υπαίτιος ζημίας θα μπορούσε, βάσει του κριτηρίου του τόπου επέλευσης του ζημιόγONU γεγονότος, να εναχθεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους στην περιφέρεια του οποίου ουδέποτε ανέπτυξε δραστηριότητα, βαίνει πέραν των περιπτώσεων που προβλέπει ρητώς ο εν λόγω κανονισμός και, κατά συνέπεια, είναι αντίθετη προς την οικονομία και τους σκοπούς του.
- 37 Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, υπενθυμίζεται ότι η αδυναμία του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ο φερόμενος ως υπαίτιος ζημίας ουδέποτε ανέπτυξε δραστηριότητα να θεμελιώσει την αρμοδιότητά του βάσει του κριτηρίου του τόπου επέλευσης του ζημιόγONU γεγονότος ουδόλως επηρεάζει τη δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων δικαιοδοσίας που προβλέπει ο κανονισμός 44/2001, τόσο των γενικών όσο και των ειδικών, ειδικότερα δε της διατάξεως του άρθρου 5, σημείο 1.
- 38 Εν πάση περιπτώσει, ο υπαίτιος ζημιόγONU γεγονότος μπορεί πάντοτε να εναχθεί, δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανέπτυξε δραστηριότητα ή, ελλείψει τέτοιας περίπτωσης, και κατ' εφαρμογή του γενικού κανόνα, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του.
- 39 Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με τη σκέψη 53 των προτάσεών του, στο μέτρο που πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, ειδικότερα δε η ύπαρξη συνδετικού στοιχείου, παραμένει δυνατή η δυνάμει της διατάξεως αυτής πρόβλεψη της αρμοδιότητας του δικαστηρίου να αποφαιίνεται επί διαφορών στις οποίες ο εναγόμενος δεν έχει αναπτύξει δραστηριότητα εντός της περιφέρειας του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- 40 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, όπου ενάγεται μόνον ένα μεταξύ περισσότερων προσώπων φερόμενων ως υπαιτίων προβαλλόμενης ζημίας ενώπιον δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου δεν έχει αναπτύξει δραστηριότητα, το να λογίζεται ότι το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός επήλθε εντός της περιφέρειας του εν λόγω δικαστηρίου δεν συνάδει με αυτοτελή ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, σύμφωνη με τους σκοπούς και την οικονομία της οδηγίας αυτής.
- 41 Κατά συνέπεια, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα είναι ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του τόπου επελεύσεως του ζημιόγONU γεγονότος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας ο οποίος όμως δεν αποτελεί διάδικο της διαφοράς, ως προς έτερο φερόμενο ως υπαίτιο της ίδιας ζημίας ο οποίος δεν ανέπτυξε δραστηριότητα εντός της περιφέρειας του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας ο οποίος όμως δεν αποτελεί διάδικο της διαφοράς, ως προς έτερο φερόμενο υπαίτιο της ίδιας ζημίας ο οποίος δεν ενήργησε εντός της κατά τόπον αρμοδιότητας του επιληφθέντος δικαστηρίου.

(υπογραφές)